

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 33/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av 11 och 69 § i fordonsskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 oktober 2004 en proposition med förslag till ändring av 11 och 69 § i fordonsskattelagen (RP 190/2004 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- äldre regeringssekreterare Heikki Kuitunen, finansministeriet

- trafikråd Kari Saari, kommunikationsministeriet
- tullöverinspektör Leena Niinikoski, Tullstyrelsen
- enhetschef Markku Kärkkäinen, Fordonsförvaltningscentralen
- verkställande direktör Pentti Rantala, Autoalan Keskusliitto ry
- ordförande Risto Tuori, Bilförbundet
- verkställande direktör Pekka Puputti, Bilimportörerna rf
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenterna MTK rf.

Utskottet har fått ett skriftligt utlåtande från Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår att fordonsskattelagen ändras. Lagen ska kompletteras med en definition på bilar avsedda för två ändamål. I fordonsbeskattningen preciserar definitionen på bilar avsedda

för två ändamål bestämmelserna om drivkraftsskatten för bilar som används på samma sätt som personbilar.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Propositionen avser att tydliggöra begreppet bilar avsedda för två ändamål som redan nu finns i fordonsskattelagen genom att definiera det i lag. På detta sätt kan det säkerställas att bilar

som registrerats som paketbilar men som till sina egenskaper närmast svarar mot personbilar beskattas på samma sätt som personbilar i den årliga fordonsbeskattningen. Det betyder att beskattningsförfarandet huvudsakligen återgår till samma praxis som i slutet av 2003.

Regeringen har ansett ändringen motiverad för att likadana fordon ska beskattas på lika grunder oberoende av vilken fordonsklass de registrerats i. Därmed kan drivkraftsskatten som är högre för dieseldrivna personbilar än för paketbilar inte längre kringgå på i hög grad valfria grunder. Som framgår av propositionen kan ägaren till en bil avsedd för två ändamål nuförtiden själv rätt fritt bestämma om bilen registreras som person- eller paketbil.

Propositionen behövs för att bilar avsedda för person- och varutransport ska kunna skiljas åt så väl som möjligt i beskattningen. Då kan man förvissa sig om att beskattningen som är lättare för paketbilar avsedda för varutransport än för personbilar bestäms på det sätt som ursprungligen avsågs i lagen.

Ändringen är också motiverad med tanke på likabehandlingen av medborgarna. Enligt utredning till utskottet har de ändringar som trädde i kraft i fordonslagstiftningen i början av 2003 lett till osund spekulation i fordonsbeskattningen. Att ändringen behövs beskrivs bl.a. av att det på några få månader i våras anmäldes omkring 8 000 ändringar från personbil till bil avsedd för två ändamål till fordonsregistret. För tillfället finns det omkring 20 000 ändrade fordon i registret. Utskottet har den uppfattningen att trenden oundvikligen fortsätter på grund av den årliga skatteförmånen om man inte befattar sig med saken i lagstiftningsväg.

Definitionen på bilar avsedda för två ändamål

Enligt propositionen avses med bil avsedd för två ändamål en paketbil utrustad med andra säten utöver förarsätet och sätena bredvid förarsätet eller anordningar för att göra fast säten. Ett undantag är de paketbilar som är utrustade med sitsar som är godkända enligt de vägtrafikbestämmelser som varit i kraft före september 1998. Inte heller tillfälliga sitsar enligt 24 § i bil-

skattelagen betyder att bilen beskattas som personbil.

Definitionen behövs för tydlighetens skull; skillnaden mellan paketbilar och bilar avsedda för två ändamål bör vara så klar som möjligt för att systemet ska fungera och de skattskyldigas rättssäkerhet tillgodoses. Regeringen har den uppfattningen att gränsen enklast går att dra utifrån antalet sittplatser.

Definitionen är likadan som i förslaget till lag om ändring av 114 § i mervärdesskattelagen (RP 189/2004 rd) som lämnats vid samma tidpunkt. Att gränsen är klar spelar en särskilt stor roll på grund av begränsningarna i avdragsrätten i mervärdesskattesystemet.

Utskottet tillstyrker propositionen och anser att det är konsekvent att bilar avsedda för två ändamål definieras på samma sätt i fordonsbeskattningen och mervärdesbeskattningen.

I samband med behandlingen av ärendet har utskottet också sett på vilka möjligheter det finns att undanta sådana fordon typ double cab eller pickup som praktiskt taget bara är i yrkesmässigt bruk. Men enligt utredning till utskottet är det inte möjligt i detta sammanhang. Tillverkarens klassificering räcker till exempel inte som grund, eftersom den kan variera med praxis och marknaden i olika länder.

Också gemenslagslagstiftningen som styr fordonslagstiftningen utgår från att det i långa stycken är tillverkarens sak att välja för vilket bruk fordonen är avsedda. Bestämmelserna ger tillverkaren ganska stora valmöjligheter. Med hänsyn till marknaden som helhet kan bilar avsedda för två ändamål i enbart yrkesmässigt bruk därmed inte särskiljas tillräckligt tydligt.

Finansministeriet anser att det behövs ytterligare definitioner t.ex. på fordonens storlekar eller dimensioner för att skilja åt double cab- eller pickup-bilar i yrkesmässigt bruk för beskattningen. Man har försökt ta fram kompletterande definitioner i samband med olika utredningar om beskattningen av paketbilar, men arbetet är ännu inte avslutat och enligt ministeriet finns ingen användbar lösning att lägga fram.

De flesta avgränsningar är gemensprättsligt problematiska eftersom artikel 90 om icke-

diskriminerande beskattning i EG-fördraget kräver att varor som är likadana ur konsumentens synvinkel behandlas på samma sätt. I detta hänseende kan gränsen mellan fordon för persontransport och varutransport definieras på ett annat sätt än mellan olika bilar för två ändamål som är avsedda för person- och varutransport. Finansministeriet anser att en åtskillnad t.ex. utifrån täckt eller öppet lastutrymme inte är hållbar. Om det dras en gräns mellan olika bilar avsedda för två ändamål kan det i slutändan urholka hela den föreslagna ändringen.

Med stöd av det som sagts ovan menar finansutskottet att det inte är lämpligt att ta in fler definitioner i lagen på detta stadium än vad regeringen föreslår. Men det är viktigt att den pågående beredningen påskyndas så tillvida att fordons skatteklasser (servicebilar, husbilar, paketbilar osv.) kan preciseras i behövliga delar. I det sammanhanget kan också de problem rättas till som har att göra med fordon typ double cab och pickup i yrkesmässigt bruk. Utskottet föreslår ett uttalande om detta.

Ikraftträdande

Enligt propositionen är det meningen att alla bilar avsedda för två ändamål beskattas enligt skattegrunden för personbil när lagen har trätt i kraft. Det ska inte spela någon roll för skattebehandlingen när ett fordon har ändrats eller när det har registrerats som paketbil. Däremot kommer man inte att ingripa i redan verkställda beskattningar i efterhand. Skatten är därmed inte retroaktiv.

Utskottet ser regeringens koncept som motiverat. Ett sådant alternativ är inte möjligt att de bilar avsedda för två ändamål för vilka drivkraftsskatten bestämts 2003 och/eller 2004 enligt grunderna för paketbilar permanent ska få behålla sin skatteförmån. Det är inte motiverat

med tanke på likabehandlingen av medborgarna och med hänsyn till att skatten är en löpande, årlig skatt. En sådan specialstatus kan inte heller upprätthållas utan att den med hänsyn till konsumenterna utvidgas till liknande importbilar. Konsekvenserna kan bli extensiva både i fiskalt hänseende och med tanke på en tydlig uppdelning mellan varu- och persontransportbilar.

För klarhetens skull vill utskottet ytterligare påpeka att definitionen på bilar avsedda för två ändamål inte på något sätt inverkar på de skattskyldigas möjligheter att ändra en personbil som registrerats som paketbil tillbaka till personbil. Om bilen ursprungligen tillverkats som personbil och den senare har godkänts som paketbil vid ändringsbesiktningen kan situationen enligt Fordonsförvaltningscentralen återställas genom att bilen ändras och ändringsbesiktas enligt den ursprungliga personbilen.

Detaljmotivering

Meningen är som sagt att lagen ska tillämpas på den drivkraftsskatt som gäller efter det att lagen har trätt i kraft. Den ingriper alltså inte i redan verkställda beskattningar i efterhand. För att detta ska framgå tillräckligt entydigt av ikraftträdandebestämmelsen föreslår utskottet att bestämmelsen tydliggörs på denna punkt.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av 11 § och 69 § i fordonsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonsskattelagen av den 30 december 2003 (1281/2003) 11 § 2 mom. och 69 § 2 mom.
som följer:

11 §
(Som i RP)

69 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(1 mom. som i RP)
*Denna lag tillämpas på drivkraftsskatten för
tiden efter det att lagen har trätt i kraft.*

Utskottets förslag till uttalande

*Riksdagen förutsätter att regeringen
vidtar åtgärder för att upprätta en skat-
teklassificering av fordon. I detta sam-*

*manhang bör det också utredas om for-
don av typen double cab eller pickup
enbart i yrkesmässigt bruk kan undan-
tas från definitionen på fordon avsedda
för två ändamål.*

Helsingfors den 30 november 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent (delvis)
Iivo Polvi /vänst
Virpa Puisto /sd (delvis)

Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Timo Kalli /cent (delvis)
Bjarne Kallis /kd
Eero Lämsä /cent
Maija Rask /sd.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION

Motivering

Med double cab avses vanligen ett fordon som klassificeras som paketbil och har öppet flak. Förarhytten är så konstruerad att en sittplatsrad får plats bakom förarsätet. Bilar av den här typen är ofta registrerade för fem personer men enligt vår åsikt bör de inte jämföras med personbilar och därför inte klassificeras som bilar avsedda för två ändamål. Paketbilar av typ double cab med baksäte kan inte registreras för något annat än kategori N₁ eftersom de i överensstämmelse med EU-direktivet är tillverkade som varubilar av kategori N och inte uppfyller kraven i kategori M. I hela EU betraktas bilarna som paketbilar. Det är alltså ingen match att skilja mellan personbilar och paketbilar. Den gällande lagstiftningen tillåter inte att en bil i kategori N med bara sittplats framme eller över lag andra liknande bilar kompletteras med fler sittplatser, eftersom konstruktion av sittplatser regleras genom EU-direktiv och bara bilfabrikerna får utföra arbetet. Det är alltså helt entydigt vad paketbilar i kategori N står för. Det finns inga möjligheter till spekulation.

Försäljningen tar sannolikt abrupt slut om momsavdraget inte längre gäller den här typen av varubilar och beläggs med samma drivkraftskatt som personbilar. Double cab är en paketbil med bilskatt till fullt belopp. Modellen ger staten mer skatteinkomster än det andra alternativet som bilköparen har och som sannolikt skulle vara en paketbil med nedsatt bilskatt. Bilar av typen double cab står bara för ungefär en procent av den totala bilförsäljningen på marknaden i Finland. Så skatten på dem spelar inte så stor fiskal roll för staten. Däremot är bilen en tung investering för den som ska köpa den för ett faktiskt behov. I denna kategori ingår vanligen företagare inom markbyggnad, skogsbranschen eller jordbruksområdet.

Förslag

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att lagförslaget godkänns med ändringar:

Lag**om ändring av 11 § och 69 § i fordonsskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i fordonsskattelagen av den 30 december 2003 (1281/2003) 11 § 2 mom. och 69 § 2 mom. som följer:

11 §

Drivkraftsskatt

Skatten för fordon som är införda i registret som specialbilar är densamma som skatten för till axelantalet motsvarande fordon i kategori M

eller N. För en specialbil fastställs fordonskategorin närmare enligt de fordonsklassificeringsbestämmelser som skulle tillämpas, om fordons registreringskategori ändrades vid skatteperiodens ingång. Som bil avsedd för två ändamål anses ett fordon i kategori N₁ som utöver förarsätet och sätena bredvid detta är utrustat med andra säten eller anordningar för fastgörande av sä-

ten, med undantag av sådana säten som är avsedda för tillfälligt bruk och som anges i 24 § i bilskattelagen (1482/1994) eller sådana säten som i enlighet med de vägtrafikbestämmelser som gällde före den 30 september 1998 har godkänts för paketbil. *Bestämmelserna om bilar avsedda för två ändamål tillämpas inte på fordon som av tillverkaren har utrustats med extra säten och öppet flak eller som är konstruerat på ett paketbilsschassi där lastutrymmet bara är täckt med*

ett mjukt material. Det öppna lastutrymmet måste vara minst 1,3 meter mätt i enlighet med 23 § 2 mom. i bilskattelagen (1482/1994).

69 §
(Som i FiUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 30 november 2004

I den avgörande behandlingen deltog

Jyri Häkämies /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Iivo Polvi /vänst

Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Bjarne Kallis /kd